EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 12.10.2022.
COM(2022) 531 final

2022/0327 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o potpunoj suspenziji primjene Sporazuma između Europske unije i Republike Vanuatua o izuzeću od obveze posjedovanja vize za kratkotrajni boravak

OBRAZLOŽENJE

Republika Vanuatu navedena je u Prilogu II. Uredbi (EU) 2018/1806[1] među trećim zemljama čiji su državljani izuzeti od obveze posjedovanja vize pri prelasku vanjskih granica država članica za boravke od najviše 90 dana unutar bilo kojeg razdoblja od 180 dana.

Izuzeće od obveze posjedovanja vize za državljane Vanuatua primjenjuje se od 28. svibnja 2015., kad je Sporazum između Europske unije i Republike Vanuatua o ukidanju viza za kratkotrajni boravak („Sporazum”) potpisan i počeo se privremeno primjenjivati u skladu s člankom 8. stavkom 1. Sporazuma. Taj je sporazum stupio na snagu 1. travnja 2017.

Vanuatu od 25. svibnja 2015. provodi programe za dodjelu državljanstva ulagačima koji predstavljaju rizike za javni poredak i sigurnost država članica EU-a. Konkretno, tim se programima državljanima trećih zemalja kojima je potrebna viza omogućuje da lako dobiju državljanstvo zemlje čijim državljanima nije potrebna viza, čime im se omogućuje da zaobiđu postupak izdavanja schengenske vize i dobiju pristup EU-u bez vize.

Komisija je ocijenila programe za dodjelu državljanstva ulagačima kojima upravlja Vanuatu i zaključila da takvi programi predstavljaju povećani rizik za unutarnju sigurnost država članica. U procjeni je zaključeno i da bi Vanuatuovi programi za dodjelu državljanstva ulagačima mogli omogućiti državljanima trećih zemalja da zaobiđu postupak izdavanja viza za kratkotrajni boravak u Uniji i procjenu sigurnosnih i migracijskih rizika koji iz njega proizlaze.

U skladu s člankom 8. stavkom 4. stranke mogu u cijelosti ili djelomično suspendirati Sporazum zbog razloga javnog poretka ili zaštite nacionalne sigurnosti.

S obzirom na navedeno Komisija je 12. siječnja 2022. donijela Prijedlog odluke Vijeća o djelomičnoj suspenziji primjene Sporazuma. Vijeće je donijelo odluku 3. ožujka 2022. Suspenzija je ograničena na obične putovnice izdane nakon 25. svibnja 2015., kad se broj uspješnih podnositelja zahtjeva u okviru vanuatskog programa za dodjelu državljanstva ulagačima počeo znatno povećavati.

Nakon djelomične suspenzije Sporazuma Odlukom Vijeća (EU) 2022/366, u skladu s člankom 8. stavkom 2. točkom (d) i člankom 8. stavcima 3. i 6. Uredbe (EU) 2018/1806, Komisija je zaključila da dodjela državljanstva u okviru programa Vanuatua za dodjelu državljanstva ulagačima predstavlja povećani rizik za unutarnju sigurnost i javni poredak država članica te je odlučila da je potrebno djelovati. Na temelju članka 8. stavka 6. točke (a) Uredbe (EU) 2018/1806 donesena je Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/693 o privremenoj suspenziji izuzeća od obveze posjedovanja vize za državljane Vanuatua nositelje običnih putovnica koje je Vanuatu izdao od 25. svibnja 2015. i koja se primjenjuje od 4. svibnja 2022. do 3. veljače 2023.[2]

Nakon stupanja na snagu suspenzije izuzeća od obveze posjedovanja vize za državljane Vanuatua 4. svibnja 2022. i u skladu s člankom 8. stavkom 6. točkom (a) zadnjim podstavkom Uredbe (EU) 2018/1806 Komisija je pokrenula pojačani dijalog s Vanuatuom kako bi se ispravila situacija koja je dovela do privremene suspenzije izuzeća od obveze

[1] Uredba (EU) 2018/1806 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 303, 28.11.2018., str. 39.).

[2] Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/693 od 27. travnja 2022. o privremenoj suspenziji izuzeća od obveze posjedovanja vize za državljane Vanuatua (SL L 129, 3.5.2022., str. 18.).

posjedovanja vize.

Na uvodnom sastanku održanom 12. svibnja 2022. obje su se strane složile da će postići obostrano zadovoljavajuće rješenje. Komisija je u tu svrhu predložila održavanje mjesečnih tehničkih sastanaka. Vanuatu je pristao imenovati sugovornika i o tome obavijestiti Komisiju kako bi se nastavilo s naknadnim tehničkim sastancima. Međutim, unatoč podsjetnicima koje je Komisija poslala 1. lipnja i 23. lipnja 2022., Vanuatu nije dostavio nikakve daljnje kontakte ni informacije.

U rujnu 2022. službe Komisije primile su najnovije informacije od Vanuatuovih predstavnika o političkoj situaciji u zemlji, s obzirom na to da je Parlament raspušten 18. kolovoza 2022., a opći su izbori zakazani za 13. listopada 2022. U tom su kontekstu predstavnici Vanuatua objasnili da će svaka odluka o nastavku dijaloga s Komisijom morati pričekati rezultate općih izbora i formiranje nove vlade.

Vanuatu nije poduzeo mjere za rješavanje okolnosti koje su dovele do privremene suspenzije izuzeća od obveze posjedovanja vize te stoga i dalje postoji povećani rizik za unutarnju sigurnost i javni poredak država članica. Komisija istodobno smatra da Vanuatu ne sudjeluje u dijalogu s Unijom. Stoga Komisija smatra da je potrebna suspenzija Sporazuma u cijelosti.

Stoga bi Odluku Vijeća (EU) 2022/366 trebalo zamijeniti Odlukom Vijeća o potpunoj suspenziji primjene Sporazuma između Europske unije i Republike Vanuatua o izuzeću od obveze posjedovanja vize za kratkotrajni boravak.

2022/0327 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o potpunoj suspenziji primjene Sporazuma između Europske unije i Republike Vanuatua o izuzeću od obveze posjedovanja vize za kratkotrajni boravak

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 77. stavak 2. točku (a) u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Sporazum između Europske unije i Republike Vanuatu o izuzeću od obveze posjedovanja vize za kratkotrajni boravak[3] („Sporazum”) potpisan je i privremeno se primjenjuje od 28. svibnja 2015.[4] kako bi se državljanima Vanuatua olakšalo putovanje u Uniju, a građanima Unije putovanje u Vanuatu.

(2) Sporazum se temelji na zajedničkoj želji Unije i Vanuatua da potiču međuljudske kontakte, turizam i poslovanje između Unije i Vanuatua.

(3) Na temelju članka 8. stavka 4. Sporazuma svaka stranka može u cijelosti ili djelomično suspendirati Sporazum, posebno zbog razloga javnog poretka i zaštite nacionalne sigurnosti. Odluka o suspenziji treba se priopćiti drugoj ugovornoj stranci najkasnije dva mjeseca prije njezina planiranog stupanja na snagu. Ako prestanu postojati razlozi za tu suspenziju, stranka koja je suspendirala Sporazum odmah o tome obavješćuje drugu stranku i ukida suspenziju.

(4) Vanuatu provodi programe za dodjelu državljanstva ulagačima, pri čemu vanuatsko državljanstvo dodjeljuje državljanima drugih zemalja koji prethodno nisu bili povezani s Vanuatuom i donosi pozitivne odluke o većini zahtjeva. Do ožujka 2021. izdao je više od 10 500 putovnica uz iznimno nisku stopu odbijanja[5]. To izaziva sumnje u pogledu pouzdanosti sigurnosne provjere i provjere podobnosti koju provode nadležna tijela Vanuatua.

(5) Nadalje, zemlje podrijetla uspješnih podnositelja zahtjeva uključuju nekoliko zemalja od čijih se državljana zahtijeva posjedovanje vize pri prelasku vanjskih granica Unije.

(6) U razmjenama između Komisije i tijela Vanuatua u listopadu 2017., studenome 2019., lipnju 2020. i ožujku 2021. Komisija je izrazila ozbiljnu zabrinutost zbog Vanuatuovih programa za dodjelu državljanstva ulagačima, posebno osobama iz Interpolovih baza

---

[3] SL L 173, 3.7.2015., str. 48.

[4] Odluka Vijeća (EU) 2015/1035 od 7. svibnja 2015. o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma između Europske unije i Republike Vanuatua o izuzeću od obveze posjedovanja vize za kratkotrajni boravak (SL L 173, 3.7.2015., str. 46.–47.).

[5] Informacije koje je dostavio Ured za putovnice Vanuatua 14. lipnja 2021.

podataka, nepostojanja obveze fizičke prisutnosti ili boravišta, kratkog vremena obrade zahtjeva u okviru programa i nedostatka sustavne razmjene informacija sa zemljama podrijetla ili prethodnog glavnog boravišta podnositelja zahtjeva te je upozorila Vladu Vanuatua na mogućnost ponovnog uvođenja obveze posjedovanja vize ako se ne otkloni zabrinutost. Objašnjenja koja je dostavio Vanuatu nisu uspjela otkloniti tu zabrinutost.

(7) Stoga je primjena Sporazuma djelomično suspendirana Odlukom Vijeća (EU) 2022/366[6]. Suspenzija je ograničena na obične putovnice koje je Vanuatu izdao nakon 25. svibnja 2015., kad se broj uspješnih podnositelja zahtjeva u okviru vanuatskog programa za dodjelu državljanstva ulagačima počeo znatno povećavati.

(8) Iako je Odlukom (EU) 2022/366 Sporazum djelomično suspendiran, bilo je potrebno predvidjeti i suspenziju na razini prava Unije.

(9) Stoga je na temelju Uredbe (EU) 2018/1806 Europskog parlamenta i Vijeća[7] Komisija 27. travnja 2022. donijela Provedbenu uredbu (EU) 2022/693[8] o privremenoj suspenziji izuzeća od obveze posjedovanja vize za državljane Vanuatua nositelje običnih putovnica koje je Vanuatu izdao od 25. svibnja 2015. na razdoblje od devet mjeseci, koja se primjenjuje od 4. svibnja 2022. do 3. veljače 2023.

(10) Nakon stupanja na snagu te suspenzije, u skladu s Uredbom (EU) 2018/1806 Komisija je pokrenula pojačani dijalog s Vanuatuom kako bi se otklonile zabrinutosti koje su dovele do privremene suspenzije izuzeća od obveze posjedovanja vize.

(11) Iako je taj dijalog započeo 12. svibnja 2022., Vanuatu se nije uključio ni na koji smislen način. Stoga tijekom devetomjesečnog razdoblja utvrđenog Provedbenom uredbom (EU) 2022/693 nije bilo moguće otkloniti zabrinutosti koje su dovele do privremene suspenzije izuzeća od obveze posjedovanja vize.

(12) Programi za dodjelu državljanstva ulagačima kojima upravlja Vanuatu i dalje predstavljaju povećani rizik za unutarnju sigurnost država članica i zaobilaženje postupka izdavanja viza za kratkotrajni boravak u Uniji i procjene sigurnosnih i migracijskih rizika koji iz njega proizlaze. Budući da Vanuatu nije otklonio te zabrinutosti, Odluku (EU) 2022/366 trebalo bi staviti izvan snage, a primjenu Sporazuma u pogledu svih državljana Vanuatua suspendirati u cijelosti.

(13) Ova Odluka predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Irska ne sudjeluje, u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ[9]; Irska stoga ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje,

---

6 Odluka Vijeća (EU) 2022/366 od 3. ožujka 2022. o djelomičnoj suspenziji primjene Sporazuma između Europske unije i Republike Vanuatua o izuzeću od obveze posjedovanja vize za kratkotrajni boravak (SL L 69, 4.3.2022., str. 105.).

7 Uredba (EU) 2018/1806 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 303, 28.11.2018., str. 39.).

8 Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/693 od 27. travnja 2022. o privremenoj suspenziji izuzeća od obveze posjedovanja vize za državljane Vanuatua (SL L 129, 3.5.2022., str. 18.).

9 Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20.).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Primjena Sporazuma između Europske unije i Republike Vanuatua o izuzeću od obveze posjedovanja vize za kratkotrajni boravak suspendira se u cijelosti od 4. veljače 2023. u pogledu državljana Vanuatua.

Članak 2.

Odluka (EU) 2022/366 stavlja se izvan snage.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik